

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndc/1/2023
Identifikačné číslo spisu:	5622203078
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5622203078.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: F. S. X., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom J. O. M. N. XXXX/XX, X. S., zastúpený: JANČI & Partners s.r.o., AK so sídlom Belopotockého 720/2, Liptovský Mikuláš, proti žalovaným: 1/ D. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. H. XXXX/X, Y. a 2/ F. Z. Š., U., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX/X, G., o nahradenie prejavu vôle, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4 C 58/2022, o návrhu žalovaných na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhy žalovaných v 1/ a 2/ rade na prikázanie sporu vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4 C 58/2022 Okresnému súdu Topoľčany n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš predložil spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 4 C 58/2022 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu žalovaných v 1/ a 2/ rade na prikázanie veci na Okresný súd Topoľčany z dôvodu vhodnosti. Svoj návrh odôvodnili žalovaní v 1/ a 2/ rade tým, že vec by mal jednak prejednať podľa § 13 a § 14 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a že ide o starších ľudí a je im prijateľnejšie cestovať do Topoľčian ako do Liptovského Mikuláša.

2. K návrhom žalovaných sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že návrhy žalovaných 1/ a 2/ považuje za nedôvodné a nesúhlasí s nimi, nakoľko vo veci boli urobené jednak úkony súdu (doručenie žaloby, vyjadrenie žalovaných, replika a duplika) a navrhol návrhy na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti zamietnuť. Ďalej poukázal na ustanovenie § 20 CSP s tým, že ide o spor, ktorej predmetom je nehnuteľnosť, kde je daná výlučná príslušnosť súdu v Liptovskom Mikuláši.

3. Podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Liptovský Mikuláš) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Topoľčany). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom najvyšší súd.

4. Najvyšší súd príslušný rozhodnúť o tomto návrhu na prikázanie sporu (§ 39 ods. 3 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že návrhy žalovaných v 1/ a 2/ rade na prikázanie sporu nie sú dôvodné, a preto mu nebolo možné vyhovieť.

5. Predpokladom prikázania sporu inému súdu podľa práve odcítovaného zákonného ustanovenia je existencia okolností, umožňujúcich hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie sporu iným súdom než tým, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie bola určená na základe zákonných kritérií príslušnosti, existujúcich tu v čase začatia konania a zakladajúcich príslušnosť až do skončenia konania (takže tu v skutočnosti ide aj o prelomenie zásady „perpetuatio fori“, čiže trvania príslušnosti, zakotvenej dnes v ustanovení § 36 ods. 2 C. s. p.). Prejednávanie a rozhodovanie sporov súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie (delegácia) určitého sporu inému súdu len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne (aby bola zachovaná podstata, že tu ide o výnimku, a aby sa teda sama výnimka nestala pravidlom). Ak by totiž najvyšší súd prikázal spor inému súdu podľa § 39 ods. 2 C. s. p., hoci by pre takéto rozhodnutie neboli podmienky, porušil by tým aj ústavne zaručené zásady, podľa ktorých 1/ nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a 2/ príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Práve so zreteľom k charakteru delegácie (ako výnimky z pravidla, že spor prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií) musí mať potom aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie sporu inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie (a logicky tiež rozhodnutie) sporu iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu sporu i pomerov všetkých jeho strán, pričom na pomery tej strany, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na druhú stranu sporu. Pri posúdení existencie podmienok pre vyhovieť takému návrhu tu význam zohráva aj stanovisko ostatných strán.

7. Žalovaní v 1/ a 2/ rade odôvodňovali vhodnosť nimi navrhovanej delegácie sporu svojim vekom a vzdialenosťou cestovať nie do Liptovského Mikuláša ale do Topoľčian. Skutočnosť, ktorou žalovaní v 1/ a 2 rade odôvodnili vhodnosť nimi navrhovanej delegácie sporu, nevykazuje charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné ich návrhom vyhovieť. Miesto pobytu strany, resp. sídlo právneho zástupcu, či prekonanie väčšej vzdialenosti za účelom dostavenia sa na príslušný súd a vynaloženie vyšších výdavkov, nepredstavuje výnimočný dôvod, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu. Napokon strana sporu má právo zvoliť si v konaní zástupcu zohľadňujúc aj jeho sídlo, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 C. s. p.). Treba mať na zreteli tiež ustanovenie § 104 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Rovnako treba zohľadniť, že súd môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti sporu uložiť strane, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 C. s. p.). Vo všeobecnosti sú problémy tohto druhu [napríklad, že strana sporu (jej zástupca) nemá bydlisko (sídlo) v obvode miestne príslušného súdu alebo, že musí za účelom dostavenia sa na súd prekonávať väčšie vzdialenosti, či vynaložiť vyššie výdavky] skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu. Navyše, žalobca v danom prípade vyslovil nesúhlas s návrhom žalovaných v 1/ a 2/ rade na prikázanie sporu. Pokiaľ teda niet silnejšieho dôvodu, pre ktorý by sa od pravidla vedenia sporu podľa zákonných pravidiel malo ustúpiť, prikázanie sporu inému súdu spravidla nepripadá do úvahy.

8. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci zákonné podmienky prikázania sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 C. s. p. neboli splnené a návrhom žalovaných v 1/ a 2/ rade preto nevyhovel.

9. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.